

संस्कृत-पुराणेतिहासविभागः
रामायणप्रवेशः
UGPUDSC – 201
FYUG – 2nd Semester
प्रश्नावली

अति लघुप्रश्नाः- 1 MARKS

प्रथमो भागः

1. रामायणे कति काण्डाः सन्ति ?
2. रामायणे कति श्लोकाः सन्ति ?
3. रामायणस्य अपरं नाम किम् ?
4. वाल्मीकिशब्दस्य कोऽर्थः ?
5. वाल्मीकेः पूर्वतननाम किमासीत् ?
6. प्रचेता इति कस्य नाम ?
7. प्रो. वेवरमहोदयस्य मतानुसारं रामायणस्य रचनाकालः कः ?
8. भण्डारकरमहोदयस्य मतानुसारं रामायणस्य रचनाकालः कः ?
9. रामायणस्य अङ्गिरसः कः ?
10. रामेण सह वनं कौ गतौ ?

द्वितीयो भागः

11. रामायणस्य बालकाण्डे कति सर्गाः सन्ति ?
12. रामायणस्य अयोध्याकाण्डे कति सर्गाः सन्ति ?
13. रामायणस्य अरण्यकाण्डे कति सर्गाः सन्ति ?
14. रामायणस्य किष्किन्धाकाण्डे कति सर्गाः सन्ति ?
15. रामायणस्य सुन्दरकाण्डे कति सर्गाः सन्ति ?
16. रामायणस्य युद्धकाण्डे कति सर्गाः सन्ति ?
17. रामायणस्य उत्तरकाण्डे कति सर्गाः सन्ति ?
18. ऋष्यशृङ्गस्य प्रसंगः कस्मिन् काण्डे वर्तते ?
19. रामादीनां जन्मप्रसंगः कस्मिन् काण्डे वर्तते ?

20. गङ्गावतरणं कस्मिन् काण्डे वर्णितम् ?
21. त्रिशंकु-आख्यानं कस्मिन् काण्डे वर्णितम् ?
22. मन्थरा का आसीत् ?
23. कैकेयी कान् वरान् अयाचत् ?
24. निषादराजः कः आसीत् ?
25. चित्रकूटवर्णनं कस्मिन् काण्डे उपलभ्यते ?
26. पञ्चवटीवर्णनं कस्मिन् काण्डे उपलभ्यते ?
27. शूर्पनखायाः प्रसंगः कस्मिन् काण्डे उपलभ्यते ?

तृतीयो भागः

28. रघुवंशमहाकाव्यं केन विरचितम् ?
29. सेतुबन्ध-महाकाव्यं केन विरचितम् ?
30. रामायणमञ्जरी- महाकाव्यं केन विरचितम् ?
31. उत्तररामचरितं केन रचितम् ?
32. रामायणचम्पू केन रचितम् ?
33. उत्तरचम्पू केन रचितम् ?
34. रामचरितमानसग्रन्थस्य रचयिता कः ?
35. असमीयाभाषया रामायणं केन रचितम् ?
36. जानकीहरणकाव्यं केन रचितम् ?
37. रघुवंशमहाकाव्ये कति सर्गाः सन्ति ?
38. भट्टिकाव्यस्य अपरं नाम किम् ?
39. भाषस्य रामायणाश्रितानि कति नाटकानि सन्ति ?
40. भाषस्य रामायणाश्रितस्य नाटकस्य नाम लिखत ।
41. उत्तररामचरितम् इति नाटके अङ्गिरसः कः ?
42. रावणबधमहाकाव्ये कति सर्गाः सन्ति ?

चतुर्थो भागः

43. संस्कृतसाहित्यस्य आदिमहाकाव्यः कः ?
44. काव्यरचनायाः प्राग् आदर्शनायकस्य विषये जिज्ञासया वाल्मीकिः कस्य पार्श्वं अगच्छत् ?

45. मर्यादापुरुषोत्तमः कः ?
46. विग्रहवान् धर्मः कः ?
47. रामराज्ये प्रजा कीदृशी आसीत् ?
48. वनवासानन्तरं रामस्य अयोध्यायां प्रत्यावर्तनं कदा अभवत् ?
49. वनवासानन्तरं रामस्य अयोध्यायां प्रत्यावर्तनदिवसे क उत्सवः पाल्यते ?
50. हनुमानजयन्तिः कदा पाल्यते ?
51. रामराज्यस्य किं वैशिष्ट्यम् ?

लघुप्रश्नाः- 6 MARKS
(टिप्पणी)

प्रथमो भागः

1. रत्नाकरप्रसंगः
2. प्रो. वेवरः
3. भण्डारकरः
4. याकोबिः
5. करुणरसः
6. रामायणस्य साहित्यिकमहत्त्वम्
7. मर्यादापुरुषोत्तमः रामः
8. हनुमान्
9. दशरथः
10. सीता
11. कैकेयी
12. रावणः
13. विभीषणः

द्वितीयो भागः

14. ऋष्यशृङ्गाख्यानम्
15. बालकाण्डः
16. अयोध्याकाण्डः

17. अरण्यकाण्डः
18. किष्किन्धाकाण्डः
19. सुन्दरकाण्डः
20. युद्धकाण्डः
21. उत्तरकाण्डः
22. दशरथस्य पुत्रेष्टियज्ञः
23. सिंहिकावृत्तान्तम्
24. हनुमतः समुद्रलङ्घनोपक्रमः

तृतीयो भागः

25. रघुवंशम्
26. अभिषेकनाटकम्
27. प्रतिमानाटकम्
28. महावीरचरितनाटकम्
29. अनर्घराघवनाटकम्
30. बालरामायणनाटकम्
31. प्रसन्नराघवनाटकम्
32. रामायणचम्पू
33. सेतुबन्धमहाकाव्यम्

चतुर्थो भागः

34. रामराज्यम्
35. दीपोत्सवः
36. रामो विग्रहवान् धर्मः
37. पम्पासरोवरः
38. दण्डकारण्यम्
39. रामायणे धर्मः
40. अयोध्यावर्णनम्

दीर्घोत्तरीया: प्रश्नाः- 10 MARKS

प्रथमो भागः

1. रामायणस्य संक्षिप्तपरिचयः प्रस्तूयताम् ।
2. रामायणस्य रचनाकालप्रसंगे एको निबन्धः प्रस्तूयताम् ।
3. रामायणे रसपरिपाकः सम्यक् अलोच्यताम् ।
4. रामायणस्य काव्यवैशिष्ट्यं सम्यक् आलोच्यताम् ।
5. रामो विग्रहवान् धर्मः - सम्यक् आलोच्यताम् ।
6. हनुमतः प्रभुभक्तिं वर्णयत ।

द्वितीयो भागः

7. बालकाण्डस्य परिचयम् उपस्थापय ।
8. अयोध्याकाण्डस्य परिचयम् उपस्थापय ।
9. अरण्यकाण्डस्य परिचयम् उपस्थापय ।
10. किष्किन्धाकाण्डस्य परिचयम् उपस्थापय ।
11. सुन्दरकाण्डस्य परिचयम् उपस्थापय ।
12. युद्धकाण्डस्य परिचयम् उपस्थापय ।
13. उत्तरकाण्डस्य परिचयम् उपस्थापय ।
14. रामादीनां जन्मवृत्तान्तम् आलोचय ।

तृतीयो भागः

15. कालिदासस्य रामायणाश्रितग्रन्थानां परिचयः प्रस्तूयताम् ।
16. भाषस्य रामायणाश्रितनाटकानां परिचयः प्रस्तूयताम् ।
17. भवभूतेः रामायणाश्रितनाटकानां परिचयः प्रस्तूयताम् ।
18. रामायणाश्रितचम्पूकाव्यानां परिचयः प्रस्तूयताम् ।
19. रामायणाश्रितखण्डकाव्यानां परिचयः प्रस्तूयताम् ।
20. भट्टिकाव्यस्य परिचयः प्रस्तूयताम् ।

चतुर्थो भागः

21. भारतीयसंस्कृतौ रामायणस्य प्रभावं प्रदर्श्य एकः निबन्धः प्रस्तूयताम् ।

22. रामायणे प्रतिफलितं रामस्य जीवनादर्शं सम्यक् आलोचय ।
23. रामराज्यस्य सामाजिकमहत्त्वं प्रतिपादयत ।
24. रामायणे प्रतिफलितं मानवीयमूल्यबोधं समालोचयत ।
25. रामायणस्य प्रकृतिचित्रणं सम्यक् आलोच्यताम् ।

रामायणस्य विशिष्टाध्ययनम्
UGPUDSE - 202

अति लघुप्रश्नाः- 1 MARKS

प्रथमो भागः

1. बिभाण्डकः कः ?
2. ऋष्यश्रृङ्गः कः ?
3. रोमपादस्य मित्रं कः आसीत् ?
4. शान्ता कस्याः पुत्री आसीत् ?
5. शान्तायाः विवाहः केन सह अभवत् ?
6. रामायणस्य बालकाण्डे कति सर्गाः सन्ति ?
7. रामस्य जन्म कस्यां तिथौ अभवत् ?
8. रामादीनां नामकरणं केन कृतम् ?
9. रामस्य जन्मसमये के के ग्रहाः उच्चस्थाने आसन् ?
10. सुमित्रायाः द्वौ पुत्रौ कौ आस्ताम् ?
11. रामस्य जन्मकाले कः लग्नः आसीत् ?
12. रोमपादः कस्य राज्यस्य राजा आसीत् ?
13. दशरथः कस्य वंशस्य राजा आसीत् ?
14. सुमन्त्रः कः आसीत् ?
15. दशरथस्य पुत्रेष्टिः कुत्र सम्पादिता ?

द्वितीयो भागः

16. कुबेरस्य पिता कः आसीत् ?
17. विश्रवा कः आसीत् ?
18. रावणस्य पितुः नाम किम् आसीत् ?
19. पुलस्त्यः कः आसीत् ?
20. दशग्रीवः कः ?
21. रावणस्य मातुः नाम किम् आसीत् ?

22. रावणः कुत्र तपस्यां कृतवान् ?
23. रावणाय अजेयत्वस्य वरं कः दत्तवान् ?
24. लङ्कायाः पूर्वाधिपतिः कः आसीत् ?
25. कुबेरात् कः पुष्पकविमानं बलात् गृहीतवान् ?

तृतीयो भागः

26. मैनाकपर्वतसंवादः रामायणस्य कस्मिन् काण्डे वर्तते ?
27. हनुमतः श्रममपाकर्तुं मैनाकपर्वतं कः प्रेषितवान् ?
28. सिंहिका का आसीत् ?
29. सिंहिकायाः विशिष्टशक्तिः का आसीत् ?
30. सिंहिकायाः विषये हनुमन्तं कः पूर्वमेव सूचितवान् ?
31. लङ्किनी का आसीत् ?
32. सुरसा का आसीत् ?
33. हनुमन्तं तस्य विस्मृतशक्तिविषये कः प्रबोधितवान् ?
34. रावणेन सीता कुत्र रक्षिता आसीत् ?
35. त्रिजटा का आसीत् ?
36. हनुमान् सीतायै रामस्य अभिज्ञानरूपेण किं दत्तवान् ?

चतुर्थो भागः

37. युद्धकाण्डे कति सर्गाः सन्ति ?
38. केषां राक्षसानां मृत्योः अनन्तरं रावणः युद्धार्थं समागतः ?
39. रावणः केन अस्त्रेण वानरसेनां प्रहतवान् ?
40. कः आसुरास्त्रस्य प्रयोगम् अकरोत् ?
41. रावणेन लक्ष्मणं प्रति क्षिप्ता अमोघशक्तिः केन निर्मिता आसीत् ?
42. लक्ष्मणस्य चिकित्सां कः कृतवान् ?
43. सुषेणः हनुमन्तं कानि औषधानि आनेतुं निर्दिष्टवान् ?
44. ओषधिपर्वतस्य स्थानविषये हनुमन्तं कः ज्ञापितवान् ?
45. ओषधिम् अजानन् हनुमान् किम् अकरोत् ?
46. लक्ष्मणस्य शरीरात् रावणस्य शक्तिं कः विचकर्ष ?
47. रौद्रास्त्रस्य प्रयोगं कः अकरोत् ?

48. आसुरास्त्रप्रयोगात् किम् अभवत् ?
49. आसुरास्त्रस्य निवारणं रामः कथम् अकरोत् ?
50. गान्धर्वास्त्रस्य प्रयोगं कः अकरोत् ?
51. सूर्यास्त्रस्य प्रयोगं कः अकरोत् ?

लघुप्रश्नाः- 6 MARKS
(टिप्पणी)

प्रथमो भागः

1. ऋष्यशृङ्गः
2. शान्ता
3. दशरथस्य पुत्रेष्टियज्ञः
4. रोमपादः
5. वशिष्ठः
6. रामादीनां जन्म
7. सुमन्त्रः
8. वानरयूथपतीनाम् उत्पत्तिः

द्वितीयो भागः

9. विश्रवा
10. पुलस्त्यः
11. कुबेर
12. कैकसी
13. रावणः
14. कुम्भकर्णः
15. विभीषणः
16. मेघनादः
17. पुष्पकविमानम्

तृतीयो भागः

18. मैनाकपर्वतः

19. हनुमान्

20. सुरसा

21. सिंहिका

22. लङ्किनी

23. समुद्रलङ्घनम्

24. त्रिजटा

25. सीता-दर्शनम्

चतुर्थो भागः

26. रामस्य पराक्रमः

27. आसुरास्त्रम्

28. सुषेणः

29. ओषधिपर्वतः

30. रामस्य विलापः

31. मयासुरः

दीर्घोत्तरीयाः प्रश्नाः- 10 MARKS

प्रथमो भागः

1. वाल्मीकिरामायणस्य बालकाण्डे वर्णितं दशरथस्य पुत्रेष्टियज्ञस्य वर्णनं कुरुत ।
2. रामायणस्य बालकाण्डे वर्णितं ऋष्यशृङ्गमुनेः आनयनप्रसंगः आलोच्यताम् ।
3. रामायणस्य बालकाण्डे वर्णितं दशरथस्य पुत्रलाभप्रसङ्गं वर्णयत ।
4. वाल्मीकिरामायणस्य बालकाण्डे वर्णितं रामजन्मवृत्तान्तं वर्णयत ।
5. अङ्गराज्यस्य अनावृष्टिप्रसङ्गं वर्णयत ।
6. रामादीनां जन्मकाले ग्रहावस्थायाः विवरणं प्रस्तूयताम् ।
7. वानरयूथपतीनाम् उत्पत्तेः विवरणं प्रस्तूयताम् ।

द्वितीयो भागः

8. रावणादीनां जन्मवृत्तान्तं वर्णयत ।
9. रावणादीनां वरप्राप्तिवृत्तान्तं वर्णयत ।
10. कुबेरस्य लङ्कापरित्यागप्रसङ्गं वर्णयत ।
11. रामायणस्य उत्तरकाण्डानुसारं लङ्कायाः वर्णनम् उपस्थापयत ।
12. रावणस्य राज्याभिषेकप्रसङ्गः आलोच्यताम् ।
13. रावणस्य पराक्रमस्य परिचयम् उपस्थापयत ।
14. मेघनादस्य जन्मवृत्तान्तं वर्णयत ।

तृतीयो भागः

15. वाल्मीकिरामायणस्य आधारेण हनुमतः समुद्रलङ्घनोपक्रमं वर्णयत ।
16. वाल्मीकिरामायणस्य आधारेण मैनाकपर्वतस्य वर्णनं कुरुत ।
17. रामदूतस्य हनुमतः कृते मैनाकपर्वतस्य आतिथ्यम् आलोचयत ।
18. हनुमता सिंहिका विदारणप्रसङ्गः आलोच्यताम् ।
19. हनुमता सुरसातिक्रमणप्रसङ्गः आलोच्यताम् ।
20. हनुमतः लङ्किनीविजयवृत्तान्तं आलोचयत ।

चतुर्थो भागः

21. रामरावणयोर्युद्धस्य वर्णनं समुपस्थापयत ।
22. लक्ष्मणमूर्छागमनप्रसङ्गः सम्यक् आलोच्यताम् ।
23. लक्ष्मणस्य मूर्छागमनं विलोक्य रामस्य विलपनं सम्यक् समालोचय ।
24. लक्ष्मणस्य चिकित्सायां सुषेणस्य प्रयत्नं आलोचय ।
25. हनुमतः पर्वतानयनवृत्तान्तं वर्णयत ।